

"מנחם גפן" / הארץ / 1.4.66 / תע' יחיד / גלריה "אורית" / תל-אביב

בתערוכה הנוכחית של מנחם גפן מתבלט ביתר שאת כיוון שהחל להתרכז בוו הקודמת: הכיוון של אסתטיזם לשמו. כמעט כל הדמויות להוציא את הפורטרט של חנה רובינא, הן וריאציות של סכימה אחת, המשמשת שלד לצבעוניות פסטלית של גוונים ורודים, ירקוקים, סגלגלים וכחלחלים. הסולמות הצבעוניים הרכים הופכים את הציורים לדמויי שטיח דקורטיביים. הרגשת הקרירות והאסתטיזם לשמו, שנרמזו כבר, קובעים בתערוכה העכשווית את נימת התערוכה כולה. גישה אסתטיציסטית זו באה על ביטויה הבולט גם ברישומים המופיעים בתערוכה. ברישומים נראה בבירור שהצייר - דווקא משום שניחן ביכולת טכנית מלוטשת מדי - מעדיף להיצמד ל"נעים לעין" הקשור במושג של טעם טוב, במקום לצאת מנקודת מוצא חווייתית-אישית, המטילה ארגון מסוים על העולם; גם אם ארגון זה אינו תמיד "נעים לעין" כמובן המקובל. נוכח תערוכה זו מתעורר החדש - חשד המוגבר גם מהעובדה שמספר ציורים המוצגים בתערוכה כבר הופיעו בתצוגות קודמות - שציוריו העכשוויים של מנחם גפן נוצרו שלא מתוך דחף אמנותי ושאיפה לגלם עולם פנימי. מבחינה טכנית אין כל פגם בציוריו של מנחם גפן: המבנה מדויק למדי (אם כי סכימטי), הצבעוניות מעודנת ועשויה כהלכה והסגנון עקבי ואורגני - אך הכול קפוא, סלוני, חיצוני וחסר הניצוץ הפנימי, אותו מנסה אמנות למסור ושבלעדיו אינה אלא קליפה.